

A 2019/2020. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első forduló

FIZIKA I. KATEGÓRIA

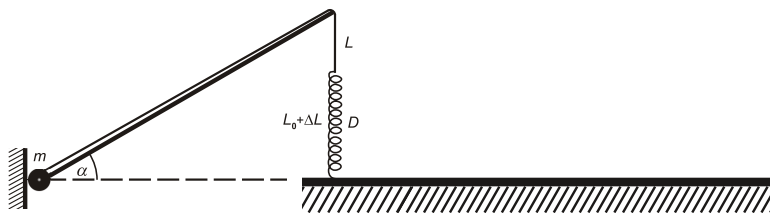
FELADATOK

A versenyzők figyelmét felhívjuk arra, hogy áttekinthetően és olvashatóan dolgozzanak. Amennyiben áttekinthetetlen és olvashatatlan részek vannak a dolgozatban, azok az értékelés szempontjából figyelmen kívül maradnak.

1. feladat

Az ábrán látható merev pálca úgy van függőleges síkban rögzítve, hogy az a vízszintessel $\alpha = 30^\circ$ -os szöget zár be. A pálcára egy kicsiny, $m = 0,2 \text{ kg}$ tömegű, gömb alakú gyöngy van fűzve, mely a pálcán súrlódásmentesen csúszhat. A gyöngyhez egy (abszolút hajlékony) fonál van erősítve, mely a pálca jobb oldali szélén lévő kicsiny bemélyedésen van átvetve, és ez a vége egy (elhanyagolható tömegű) függőleges helyzetű, $D = 240 \text{ N/m}$ direkciós erejű rugóhoz csatlakozik. A fonál ezen része függőleges. A rugó alja a pálca aljával egy szintben lévő, elegendően széles asztalhoz van erősítve. A rugó erőmentes állapotban $L_0 = 20 \text{ cm}$ hosszúságú. Kezdetben a rugó megnyúlása $\Delta L = 10 \text{ cm}$, és felső vége a bemélyedéstől $L = 10 \text{ cm}$ távolságra van. Ekkor a pálca aljánál lévő gyöngyöt nulla sebességgel elengedjük.

- Milyen magasra emelkedik a gyöngy, mielőtt becsapódik az asztal lapjába?
- A kiindulási pontjától mérve hol csapódik be a gyöngy az asztal lapjába?

2. feladat

Az ábrán lévő U-alakú, könnyű üvegcső L hosszú, függőleges szárai félig vannak vízzel megtöltve. Az üvegcsövet a t -tengely körül elkezdjük forgatni lassan növekvő szögsebességgel.

- Legfeljebb mekkora lehet az eszköz ω szögsebessége, ha víz nem folyhat ki belőle?
- Legalább mekkora munkavégzést igényel az ω szögsebesség elérése? A cső keresztmetszete A .

3. feladat

Könnyen mozgó dugattyúval elzárt hengerben $m = 180$ g tömegű, héliumból és hidrogénből álló gázkeverékkel állandó nyomáson $Q = 156$ kJ hőt közlünk. Ennek hatására a gázkeverék $W_{\text{gáz}} = 56$ kJ munkát végzett.

- Hány gramm hidrogén van a hengerben?
- Mekkora a gázkeverék hőmérséklet-változása?

4. feladat

Az ábrán látható tetraéder éleit egy-egy ellenállás alkotja. A hat ellenállás közül kettő-kettő 1Ω -os, 2Ω -os és 3Ω -os. Bármely csúcsból induló három ellenállás különböző. Az A és B csúcsot 1Ω -os ellenállás köti össze. Az A csúcsnál a tetraéderbe befolyik $I = 1$ A elektromos áram, a B csúcsnál kifolyik.

- Mekkora elektromos áram folyik az egyes ellenállásokon?
- Mekkora az egyes ellenállások elektromos teljesítménye?
- Mekkora egyetlen ellenállással lehetne helyettesíteni az ellenállásrendszert?

